

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR
ASSOCIATION OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES AND CRAFTS CZ
DIE ASSOZIATION DER KLEINEN UND MITTLEREN BETRIEBE UND HANDWERKER CZ

AMSP ČR

Výsledky průzkumu č. 8 AMSP ČR

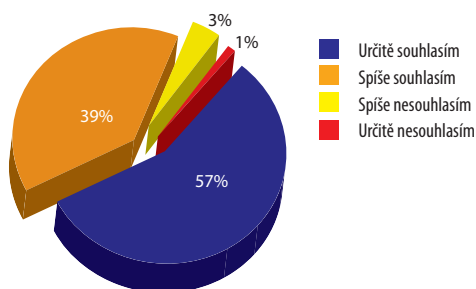
Názory podnikatelů na elektronickou komunikaci s úřady

Zadání průzkumu

Průzkum se zaměřil na názory a zkušenosti malých a středních firem a živnostníků s elektronickou komunikací s úřady. Zahrnuje praktické poznatky s provozem datových schránek, elektronickým podáním daňových přiznání a užíváním elektronického podpisu.

1.

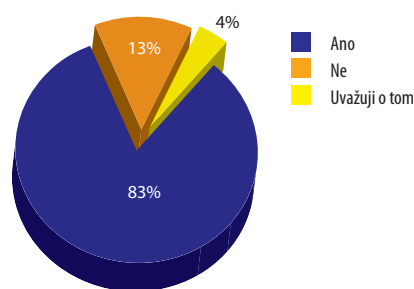
Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že komunikace s úřady, která se týká podnikání, je zatížena zbytečnou byrokracií?

Zbytečnou byrokracií úřadů pociťuje 96 % respondentů z řad malých a střední firem a živnostníků. Nadále tak pokračuje dlouhotrvající stav, kdy se státu nedaří fakticky snížit administrativní zátěž podnikatelů, ačkoliv jde o prioritu několika posledních vlád. Navzdory tvrzení úřadů o snižování byrokracie podnikatelé žádnou úlevu v tomto směru nepociťují.

2.

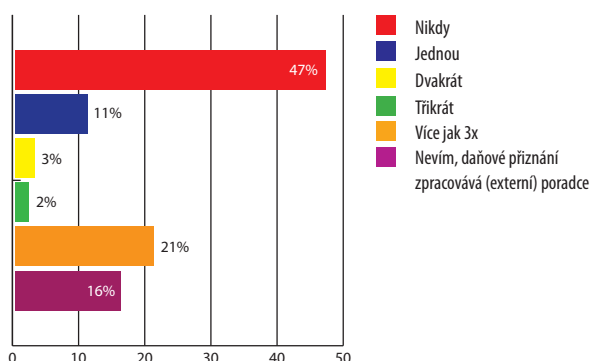
Využíváte nějakou formu elektronické komunikace s úřady?

Elektronickou komunikaci s úřady využívá 83 % malých a středních firem a živnostníků, přičemž z nich je cca 8 % podíl OSVČ bez zaměstnanců. 4 % respondentů o této formě komunikace teprve uvažuje a 13 % ji nevyužívá vůbec.

3.

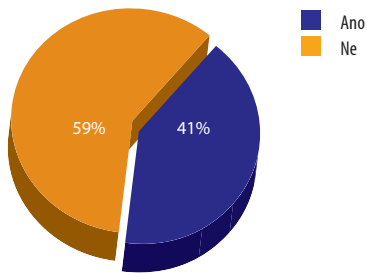
Kolikrát jste již za vaše podnikání podal(a) daňové přiznání elektronicky? (nepočítejte letošní)

Průzkum ukazuje, že navzdory již běžné elektronické komunikaci s úřady (83 % respondentů využívá nějakou formu zmíněné komunikace) a více možnostem elektronického způsobu podání daňového přiznání, pravidelně podává daňové přiznání elektronickou formou jen zhruba pětina firem a téměř polovina firem zatím nepodala tímto způsobem daňové přiznání ani jednou. Uvedený výsledek je výzvou pro státní správu, aby učinila elektronický způsob podání daňového přiznání pro podnikatele dostupnější a atraktivnější a aby odstranila zbytečné administrativní překážky a náklady s ním dosud spojené.

4.

Hodláte podat daňové přiznání za rok 2010 elektronicky?

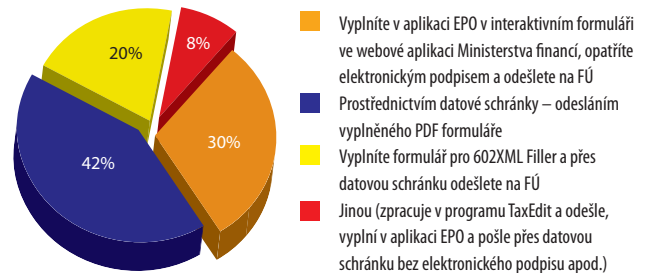

Zhruba 40 % respondentů hodlá podat daňové přiznání za rok 2010 elektronicky. Téměř 60 % podnikatelů a firem však o elektronickém podání neuvažuje.

5.

Jakou formou budete podávat daňové přiznání za rok 2010?

Ti, co BUDOU podávat ELEKTRONICKY (viz odpovědi na ot. č. 4, tj. 40 % respondentů):

6.

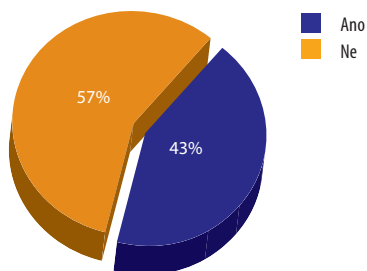
Slyšel(a) jste někdy o EPO (aplikace elektronického podání)?

2/3 firem a podnikatelů zná aplikaci EPO Ministerstva financí, 1/3 respondentů o ní neslyšela.

7.

Využíváte aplikace EPO?

Aplikaci EPO využívá 43 % firem a podnikatelů, nadpoloviční většina (57 %) ji však vůbec nevyužívá.

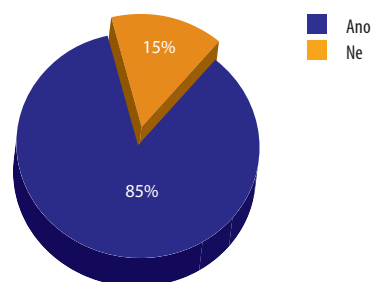
8.

Z jakého důvodu nevyužíváte možnosti EPO?

Nadpoloviční většina respondentů, kteří EPO nevyužívají (53 %) uvádí, že podmínkou pro využití aplikace EPO je elektronický podpis a ten nemají. Téměř pětina respondentů (19 %) uvádí, že nemá čas aplikaci prostudovat a naučit se s ní pracovat. 7 % respondentů neví, kde má aplikaci EPO hledat, 5 % respondentů uvádí, že je pracné do ní všechny údaje ručně vpsat. Zbýlých 16 % uvedlo jiný důvod (např. i přes elektronický podpis je s některými úřady špatná komunikace, na doporučení daňového poradce používají raději klasický podpis, pro některé instituce v ČR musejí mít daňové přiznání potvrzené FÚ a teprve potom mohou kopii doložit např. bance, k žádosti o dotaci apod.)

9.

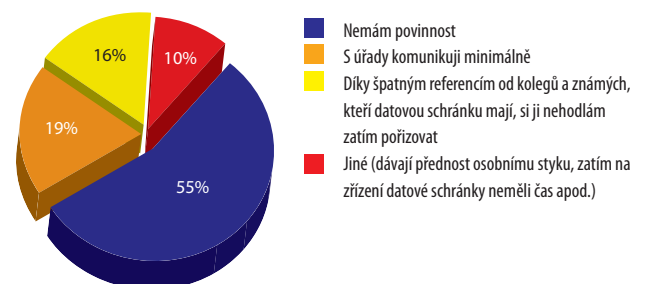
Máte aktivovanou datovou schránku?

Celých 85 % respondentů uvedlo, že má aktivovanou datovou schránku, pouhých 15 % nikoli.

10.

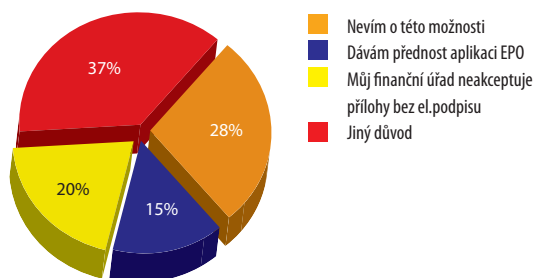
Proč nemáte aktivovanou datovou schránku? (více odpovědí)

Důvody respondentů, kteří dosud nemají aktivovanou schránku, naznačují, že je uvedený způsob komunikace neoslovil, neboť není povinný, komunikují minimálně s úřady nebo mají špatné reference, co se týče používání datových schránek při komunikaci s úřady.

11.

Pokud máte datovou schránku a NEBUDETE daňové přiznání za rok 2010 podávat skrze ji, uveďte prosím hlavní důvod:

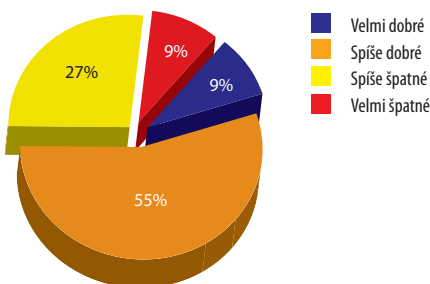

Mezi nejčastěji uvedenými **jinými** důvody, kvůli kterým nebudou podnikatelé podávat daňové přiznání za rok 2010 skrze datovou schránku, patří zejména podání prostřednictvím daňového poradce nebo externí firmy, dále pak důvody osobní averze k uvedené formě podání nebo administrativní překážky typu nemožnosti vyhledat ID schránky FÚ v aplikaci, či spolehlivosti fungování datových schránek, kdy podnikatel nemá jistotu, že zpráva byla bez problému doručena. Podnikatelé také poukazují na skutečnost, že jejich účetní nemůže komunikovat přes datovou schránku jako daňový poradce. Také jejich úvěrující banka požaduje ověřené daňové přiznání pro své potřeby.

Mezi hlavní důvody patří poměrně nízký stupeň znalosti možnosti využití datových schránek, kdy více než čtvrtina podnikatelů neví o možnosti využít datové schránky pro daňové přiznání. Dalším důvodem je skutečnost, že finanční úřady neakceptují přílohy bez elektronického podpisu. Mezi významné důvody patří i jiné možnosti podání, např. EPO.

12.

Jaké jsou Vaše zkušenosti s datovou schránkou?

Téměř 2/3 firem a podnikatelů má zkušenosti velmi nebo spíše dobré, zbylá 1/3 spíše špatné nebo velmi špatné.

13.

Jaké jsou podle vás hlavní VÝHODY užívání datových schránek?

Mezi hlavními výhodami datových schránek podnikatelé nejčastěji uvádějí úsporu času, rychlost doručování, dále skutečnost, že mohou skrze ni komunikovat v kteroukoliv denní nebo noční hodinu, nemusejí chodit na úřad, možnost uložení dokladu do vlastní evidence

v elektronické podobě, nemusejí čekat na poštovní doručovatelku, mají okamžitou informaci předanou od státní organizace apod. Podnikatelé by považovali za užitečné, aby se touto cestou zavedla i standardní fakturace mezi subjekty.

14.

Jaké jsou vaše hlavní VÝHRADY k užívání datových schránek?

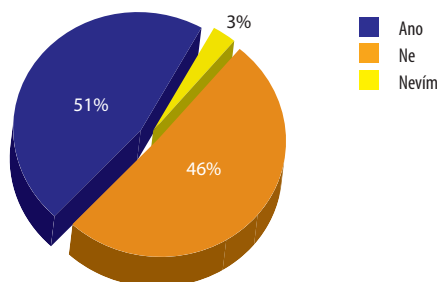
Své výhrady vyjádřilo téměř 70 % všech respondentů. Odpovědi respondentů lze shrnout jako výhrady k funkčnosti, spolehlivosti, kdy jsou zprávy po nějaké době v systému smazány, ke složitosti, např. jde o nepohodlné přihlašování, nutnost časté změny hesla nebo softwaru. Datovým schránkám je vytýkáno nerespektování základních uživatelských zákonitostí, např. zrušení hesla po 90 dnech bez předchozího upozornění uživatele na e-mail, který má registrovaný v systému. Poukazují i na nemožnost „přeposlat“ danou zprávu. Výhrady jsou také k úrovni nákladů na provoz systému datových schránek, např. kvůli často nutné konverzi dokladů na úřadech s poplatkem. Státní úřady také mění IČ a nikde se o této skutečnosti podnikatelé předem nedozvěděli. Dále jsou uváděny problémy se zdoluhavým vyhledáváním seznamu identifikátorů datových schránek státních úřadů a právnických osob. Objevují se rovněž výhrady z důvodu nekompatibility s vyžadovanými podmínkami státních úřadů, zejména FÚ, z nichž některé použití datových schránek vůbec neakceptují a vyžadují dokumenty v originále doručit poštou či osobně. Dále podnikatelé uvádějí riziko zneužití např. nepřiměřeným zkrácením lhůt doručení ze strany státních úřadů, kdy zašlou své připomínky během víkendu, a po uplynutí 10 dnů jsou považovány za doručené, což je problém v době dovo-

lených. Uvedené výhrady ukazují na poměrně vysoký stupeň administrativní zátěže spojené s využíváním datových schránek a rovněž administrativní zátěže spojené se zabezpečením jejich používání. Na jednu stranu je dle názoru podnikatelů přehnaná ochrana vstupu a na druhou stranu mají zkušenost, že např. finanční úřad pošle do jejich schránky poštu jiné firmy. Některé úřady akceptují elektronické podání přes datovou schránku, ale odpovědi stejně píšou papírově. Celkově podle názoru podnikatelů jsou datové schránky ze strany orgánů státní správy využívány minimálně, posílají vše poštou a vyžadují totéž od podnikatelů (OSSZ, ZP, mnohdy i městské úřady a některé soudy). Často se podnikatelé také setkávají s neschopností zobrazení zprávy či podpisu na CzechPointu či České poště.

Podnikatelé zmiňují i nelibost, že jim byla datová schránka vnucena jako povinnost a v návaznosti na nutnou konverzi dokladů za úhradu vše považují za přenesení nákladů státní správy na podnikatele. Dokumenty nemají stálou platnost a jejich ověření je neúměrně drahé, což vlastně ruší celou výhodu datové schránky. Po třech měsících jsou informace z datové schránky nepřístupné a v případě, že mají mít delší vypovídající schopnost, musí je nechat firma ověřit a za to zaplatit. Firma si může pořídit rovněž „trezor“, kam se dokumenty z datové schránky archivují, ale samozřejmě za úhradu a po roce jsou tato data z trezoru systémem smazána.

15.

Má vaše firma nebo vy osobně platný elektronický podpis?

Polovina respondentů (51 %) má elektronický podpis, dalších 46 % nemá. Zbylá 3 % respondentů uvedla, že neví.

16. Z jakého hlavního důvodu nemáte aktivní elektronický podpis?

Respondenti, kteří nemají aktivní elektronický podpis, uvádí jako hlavní důvod, že jej nepotřebují nebo dosud nepotřebovali, ostatní uváděli další důvody, např. spoléhání se na daňového poradce, na externí firmu v případě zajišťování účetnictví a styku s úřady nebo dosavadní zavedený způsob práce, používání datových schránek, které elektronický podpis nevyžadují, či nedůvěru v elektronické formy komunikace. Vedle zmíněných subjektivních důvodů a možnosti použití jiných elektronických forem komunikace (např. zmíněné datové schránky) se objevují i důvody poukazující na náklady spojené s používáním elektronického podpisu, kdy musí podnikatel mít ve firmě více elek-

tronických podpisů, pravidelně je obnovovat a tím i platit. Tyto náklady se některým podnikatelům vzhledem k množství pošty nevyplátí. Další skupina důvodů je spojena s administrativní náročností pořízení a používání elektronického podpisu např. složitý proces k vyřízení aplikace při účasti na výběrovém řízení nebo složitý způsob zřízení elektronického podpisu na poště. Motivaci podnikatelů k dalšímu rozšíření elektronického podpisu tak zatím snižují náklady spojené s jeho pořízením a používáním a složitost procesu jeho pořízení a následně procesů jeho používání v praxi.

SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ:

Celých 96% respondentů z řad malých a střední firem a živnostníků považuje komunikaci s úřady spojenou s podnikáním za zbytečně zbyrokratizovanou.

Elektronickou komunikaci s úřady využívá 83% malých a středních podniků i živnostníků. Nízký podíl elektronické komunikace ze strany OSVČ je způsoben skutečností, že nemají povinnost aktivovat datové schránky a většinu komunikace s úřady pro ně vykonává (externí) poradce nebo účetní.

Daňové přiznání elektronickou formou pravidelně podává jen zhruba pětina firem a téměř polovina firem zatím nepodala tímto způsobem daňové přiznání ani jednou. Uvedený výsledek je výzvou pro státní správu, aby učinila elektronický způsob podání daňového přiznání pro podnikatele dostupnější a atraktivnější a aby odstranila zbytečné administrativní překážky a náklady s ním dosud spojené. Pro podání daňového přiznání elektronicky většina respondentů využije na 1. místě datové schránky, na 2. místě aplikaci EPO.

Větší část podnikatelů (60%) však daňové přiznání nehodlá podávat elektronicky. Na 1. místě vítězí vyplnění daňového přiznání v PC, jeho vytištění a donesení na finanční úřad, na 2. místě je ruční vyplnění a donesení na finanční úřad.

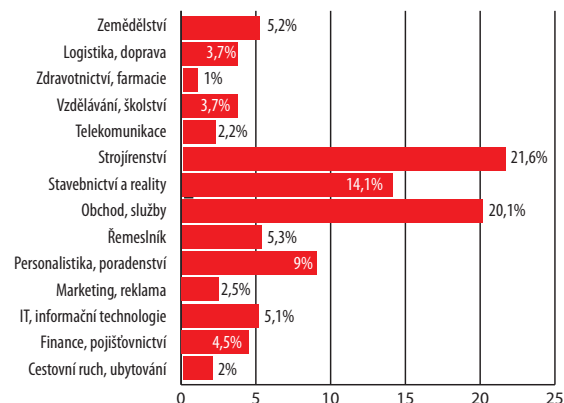
Dosavadní relativně nízký podíl elektronických forem podání daňového přiznání ukazuje na značné zpoždění za dosaženou úroveň běžné elektronické komunikace podnikatelů mezi sebou i za úroveň jejich komunikace s úřady.

Celých 85% malých a středních podniků a živnostníků má aktivovanou datovou schránku. Překvapivě více než čtvrtina podnikatelů neví o možnosti využít datové schránky pro daňové přiznání. Dalším důvodem je skutečnost, že finanční úřady neakceptují přílohy bez elektronického podpisu. Mezi významné důvody patří i jiné možnosti podání daňové přiznání, např. EPO. 2/3 podnikatelů jsou s datovými schránkami spíše spokojeni, 1/3 má k nim výhrady.

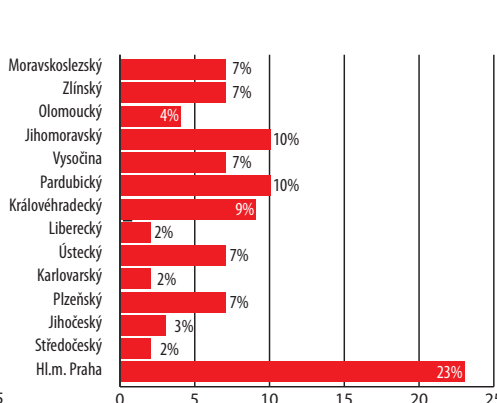
Mezi výhodami uvádějí nejčastěji úsporu času a rychlost doručování. Velké výhrady však podnikatelé mají k velmi častým změnám hesel nebo softwaru, k úrovni nákladů na provoz systému datových schránek, např. kvůli často nutné konverzi dokladů na úřadech s poplatkem. Poukazují také na to, že některé úřady stále vyžadují doručování dokumentů v originále a komunikují zpět papírovou formou. Zhruba polovina respondentů má elektronický podpis. Ostatní uvádějí, že jej zatím nepotřebovali. K výhradám patří i náklady spojené s používáním elektronického podpisu, kdy musí podnikatel mít ve firmě více elektronických podpisů, pravidelně je obnovovat a tím i platit. Tyto náklady se některým podnikatelům vzhledem k množství pošty nevyplátí. Podnikatelé poukazují i na administrativní náročnost pořízení a používání elektronického podpisu, např. složitý proces k vyřízení aplikace při účasti na výběrovém řízení nebo složitý způsob zřízení elektronického podpisu na poště.

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO VZORKU

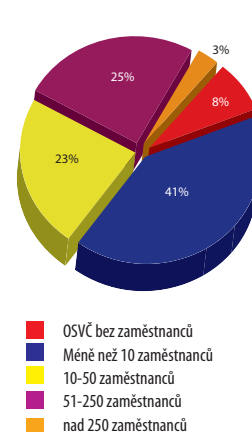
Obor podnikání

Kraj sídla firmy:

Počet zaměstnanců

Základní informace k 8. průzkumu:

Účast: 324 respondentů z řad malých a středních podniků a živnostníků z oborů průmysl, stavebnictví, služby a zemědělství. Respondenti byli vybíráni v souladu s metodologií ČSÚ. Realizace šetření byla provedena metodou CAWI doplněnou o telefonické dotazování.

Základní informace k projektu:

Cílem projektu AMSP ČR je odborná analýza problémových oblastí podnikání malých a středních podniků i živnostníků formou průzkumů. Celkem bylo realizováno již 7 průzkumů, toto je 8. v pořadí. Všechny realizované průzkumy AMSP ČR naleznete na www.amspc.cz, sekce „Nepřehlédněte“.

Realizátor projektu

Sběr dat byl proveden systémem Digital Survey s.r.o.

únor 2011
www.amspc.cz

Troll CD
člen AMSP ČR

Grafické zpracování a tisková produkce: Troll CD s.r.o. | www.trollcd.cz